

چرا پانداها را دوست داریم؟

برای نخستین بار در دو دهه گذشته باغ وحش ادینبورو در بریتانیا پذیرای دو خرس پاندا خواهد بود. انتقال این پانداها به اسکاتلند حاصل پنج سال تلاش دیپلماتیک و مذاکره سیاسی در سطوح بالا بین دولت های بریتانیا و چین است.

جام جم آنلاین: برای نخستین بار در دو دهه گذشته باغ وحش ادینبورو در بریتانیا پذیرای دو خرس پاندا خواهد بود. انتقال این پانداها به اسکاتلند حاصل پنج سال تلاش دیپلماتیک و مذاکره سیاسی در سطوح بالا بین دولت های بریتانیا و چین است. چرا برخلاف سایر حیوانات، پاندا از چنین جایگاه مهمی برخوردار است که دولت ها برای قرض گرفتن چند عدد از آن در سطوح بالا چانه زنی می کنند؟ علت این همه محبوبیت پاندا چیست؟

آنها ما را به یاد خودمان می اندازند

ران سوایزگود، مدیر بومشناسی کاربردی باغ وحش سن دیه گو که یکی از مراکز اصلی نگهداری خرس های پاندا در آمریکا است، می گوید یکی از علت های اصلی علاقه ما به این جانوران این است که آنها ما را به یاد خودمان می اندازند.

سوایزگود بگفت: "آنها در حال نشسته و با استفاده از دست ها و شست هایشان غذا می خورند."

به گفته او دست پاندا دارای زائده ای شبیه به شست دست انسان است و به همین خاطر حرکات دست این حیوان شبیه به ماست.

این زائده در حقیقت بخشی از یکی از استخوان های مچ دست پانداست.

سوایزگود گفت: مراجعه کنندگان به باغ وحش دوست دارند غذا خوردن پاندا را تماشا کنند و از مهارت حرکت دستان آنها در هنگام خوردن لذت می برند.

پانداها معمولا در حالت نشسته غذا می خورند که به نشستن انسان بر روی زمین بسیار شباهت دارد.

ما چشمان پاندا را دوست داریم

به گفته سوایزگود، یکی دیگر از علت های علاقه ما به پانداها، شکل منحصر بفرد چشمان این پستاندار است.

هاله سیاه اطراف چشمان پاندا به گونه ای است که چشم های آنها درشت تر از حد معمول به نظر می رسد.

سوایزگود گفت: "انسان ها چشمان درشت پاندا را دوست دارند زیرا آنها را به یاد کودکان می اندازد."

سایت باغ وحش سن دیه گو می نویسد: "کودکان دارای مشخصاتی هستند که واکنش عاطفی ما را بر می انگیزد. این مشخصات عبارتند از سر بزرگ و گرد، چشم های درشت، پیشانی بلند و بدن گرد و چاق. ما به طور ذاتی به گونه ای برنامه ریزی شده ایم که از این مشخصات خوشمان می آید. کودکان به گونه ای هستند که به آنها علاقمند می شویم و می خواهیم از آنها مراقبت کنیم. این بخشی از خصوصیات انسانی ماست."

آنها ما را سرگرم می کنند

پانداها برای ما خنده دار و سرگرم کننده هستند. اما به گفته هنری نیکولز، نویسنده کتاب "راه و روش پانداها"، این جانوران را نباید دست انداخت.

به گفته او تا زمانی که تلاش های صورت گرفته برای تولید مثل پاندا در اسارت با شکست مواجه نشد، انسان ها این جانوران را دست نمی انداختند.

شصت درصد پانداهای اسیر، تمایلی برای جفتگیری در خارج از زیستگاه طبیعی خود نشان نمی دهند. محققان چینی برای تحریک

تمایل جفتگیری این جانوران دست به هر کاری زده اند.

یکی از موارد مشهور مربوط به تلاش های باغ وحش لندن در دهه 60 میلادی برای تشویق یک پاندای ماده به نام چی چی برای جفتگیری است.

به گفته آنیکولز، باغ وحش لندن در اوج جنگ سرد، چی چی را با هواپیما به روسیه فرستاد تا با یک پاندای گول پیکر جفتگیری کند ولی این اقدام با شکست مواجه شد.

جانوران خجالتی

برخلاف جثه بزرگ پاندا، این جانور بسیار گوشه گیر و خجالتی است.

زیستگاه این جانوران در طبیعت، به شش منطقه کوهستانی دور دست در مناطق جنوب مرکزی چین محدود است.

رصد کردن پانداها در طبیعت کار بسیاری دشواری است زیرا آنها علاقه دارند به مناطقی بروند که به راحتی در دسترس انسان نیست.

نیکولز گفت: "این باعث قوت قلب است که در جهان توسعه یافته امروز، هنوز گونه هایی هستند که می توانند از ما دوری کنند و محیطی خلوت و منزوی برای خود دست و پا کنند."

آنها نمادهای فرهنگی هستند

پاندا از دهه 60 میلادی به یک نماد فرهنگی تبدیل شده است. صندوق جهانی طبیعت از این جانور به عنوان نماد خود استفاده می کند تا درباره اهمیت حفاظت از جانوران هشدار دهد.

ران سوایزگود می گوید تبدیل شدن پاندا به نماد حفاظت از حیات وحش بر محبوبیت آن افزوده است.

او گفت: "مردم دوست دارند از مظلوم حمایت کنند... خبر خوش این است که این موضوع موثر واقع شده است. چین 60 منطقه حفاظت شده برای مراقبت از پانداها تاسیس کرده و محققان از دانش کافی برای بقای این جانوران در اسارت و احیای آنها در طبیعت برخوردار شده اند."

عشق انسان به پاندا باعث شده از آن به عنوان یک ابزار تجاری استفاده شود. رنگ سیاه و سفید این خرس های پشمالو باعث شده تصاویر آنها بر روی بسیاری از کالاها از آب نبات گرفته تا سیگار نقش بندد.

این جانور همچنین به نمادی سیاسی برای چین تبدیل شده است. کشورها برای امانت گرفتن پاندا از چین، سال ها با این کشور مذاکره می کنند و هزینه زیادی را برای اجاره آن پرداخت می کنند.

برای انتقال دو پاندا از چین به بریتانیا، مذاکرات سطح بالایی به مدت 5 سال انجام شد.

پاندا، جانور کمیاب

اتحادیه بین المللی حفاظت از طبیعت به طور رسمی پاندا را در فهرست جانوران تهدید شده قرار داده است.

به گزارش این اتحادیه کمتر از 2500 پاندا در طبیعت زندگی می کنند. رقم رسمی 1596 عدد است.

نیکولز می گوید: پاندا جانور بسیار گوشه گیری است و به همین خاطر ثبت دقیق تعداد پانداهای موجود در طبیعت کار چندان راحتی نیست.

به گفته او اهمیت فرهنگی و سیاسی پانداها برای چین به حدی بالاست که ارائه رقم واقعی این جانور هیچ گاه بر اساس معیارهای صرفاً علمی انجام نخواهد شد.

بر این اساس، نتایج یک سرشماری از پانداها که در دهه 70 میلادی منتشر شد، به طوری دستکاری شده بود که وضع این جانوران را بحرانی نشان دهد.

بی بی سی